

A képekről (*Földes Petra*)

Örökre beégett a lelkembe a jelenet, amit valamikor 1984-85 táján, akkor még tanárjelöltként Winkler Márta Váli úti „kísérleti osztályában” láttam. Abban az időben még szokatlan volt az asztalok szabadabb elrendezése, ahogy az is, hogy az osztályteremben egy kényelmes, hívogató szőnyeg is helyet kap. (A „helyet kap”-nak van jelentősége, hiszen egy ilyen sarok kialakításához az egész teret újra kellett gondolni, s a formabontó megoldáshoz az intézményvezető engedélye volt szükséges.) A gyerekek otthon voltak az osztályteremben, olyannyira, hogy az óra közepe felé – egy sötét téli reggel első óráján vagyunk – az egyik kislány egyszer csak összerámolta az eszközöket, amelyekkel addig dolgozott, a sarokban álló polcra egy pokrócot vett magához, hátrasétált, és bavarogta magát a szőnyegen. Egy perc alatt aludt el, ugyanazzal a természetességgel, amellyel az óra első felében részt vett. Az óra után természetesen megkaptuk a magyarázatot: Gergő élsportoló, a hajnali edzés után szüksége van erre a feltöltődésre.

De mindegy is, hogy mi a magyarázat: sokkal lényegesebb az, hogy Winkler Márta osztályában – és később iskolájában – a gyerekek a szükségleteikkel, a tanulásban pedig az élményeikkel együtt, sőt azok által vannak jelen. Ennek a jelenlétnek a lenyomatát őrzik az 1980-ban bemutatott, Péterffy András által rendezett *Iskolapélda* című film gyerekjelenetei. Kurucz Sándor operatőr közel megy a történetekhez: a megélt gondolat élményét mutatja meg a gyerekek arcokon, a tevékenység örömét a gesztusokban. A mélységes bevonódottságot, amelynek a létrejötte önmagában is csoda, hiszen filmesek vannak az osztályteremben. Ez azonban nem zavarja meg a gyerekeket a világ felfedezésében, hiszen számukra ez a természetes, az iskolai mindennapjaikat meghatározó létállapot. A fekete-fehér filmkockák pedig minket nézőket segítenek, hogy a lényegre – a rezdülésekre – koncentráljunk, és felfedezzük a filmben az átélés pillanatait. Negyven év után is érvényes és – nem túlzás azt állítani, hogy – kellő ráhangoltsággal mindenki számára elérhető pillanatok ezek.

A képek a **címlapon**, illetve a **13., 36., 56., 92., 97., 104., 108., 111., 116–117., 120. és 140–141. oldalakon** láthatók. A képek sora egyben megtekinthető lapunk online képtárában: <https://upszonline.hu/index.php?gallery=740708>